THE HONOR CODE

THE LIMIT IS THE SKY

Het relaas van Bart De Moor van een onderzoeksverblijf aan Stanford University. Part five

In een vorige aflevering heb ik een overzicht gegeven van het didactisch systeem in Stanford. Er werd uitgelegd dat studenten relatief vrij zijn in de keuze van hun vakkenpakket. Dit alles wordt ondersteund door een degelijk uitgewerkt kredietpuntensysteem : afhankelijk van de zwaarte van het vak en de gekozen richting rijft de student een aantal credits binnen. Niet alleen is de studiebelasting gemiddeld lager dan de Leuvense, maar ook de motivatie van docent en student is veel hoger. In deze aflevering zullen we het hebben over een ander merkwaardig aspect van het didactische stelsel in Stanford : het examensysteem.

Feed back

De evaluatie van de studenten bestaat voor de meeste vakken uit drie delen : de wekelijkse huiswerken, de zogenaamde "midterms", en de "finals". Op elk onderdeel staat gemiddeld een derde van de punten, met lokale variaties per vak en per docent. Voor een serieus vak krijgt men minstens 1 huiswerk per week. Zeker voor de zwaardere vakken heeft de gemiddelde student minstens 24 uur nodig om het volledig af te werken. Dit verklaart ook waarom je zoveel studenten in de bibliotheken ziet zitten. De docenten stimuleren immers dat studenten eerst zelf opzoekingswerk verrichten eer ze met hun problemen komen aandraven tijdens de zogenaamde "office hours". Bij ons stimuleren docenten dit natuurlijk ook, maar wat komt er in de praktijk van terecht ? Elke docent in Stanford is verplicht om 2 tot 3 uur per week vrij te houden om aan studenten bijkomende uitleg te verschaffen. Dit zijn de befaamde "office hours". Mijn ervaring is dat de heren en dames professoren van Stanford in het algemeen veel beter bereikbaar zijn dan hun collegae van Leuven. Dat komt vooral door het feit dat zij praktisch geen administratieve verplichtingen hebben. Mijn gastheren Kailath en Golub hadden zelden meer dan twee administratieve vergaderingen per week. De prijs die de universiteit hiervoor betaalt is natuurlijk een vrij zwaar, maar anderzijds rigoureus georganiseerd admistratief en technisch kader. Een en ander wordt ook veroorzaakt door de flexibiliteit van het academisch corps in Stanford, dat van jaar tot jaar fluctueert. Maar hier komen we later nog op terug.

De huiswerken worden wekelijks verbeterd door "teaching assistants" (doctoraatstudenten en zelfs klasgenoten) die hiervoor per uur worden betaald. De gecorrigeerde homeworks worden onmiddellijk teruggeven aan de studenten. Deze krijgen zo een ideale en onmiddellijke terugkoppeling. Tijdens de "office hours" worden de huiswerken dan ook druk besproken.

Niet verder vertellen

Vervolgens zijn er de "midterms" en de "finals". Dit zijn examens halfweg en op het einde van elke "quarter". De opgaven zijn hier ongeveer dezelfde als deze van de huiswerken. In vele gevallen gaat het om "take home examinations". (In Amerika kan je alles mee naar huis nemen : pizza, video's, Chinees eten en ook examens !) De student komt 's morgens om negen uur bij de docent de opgaven afhalen, neemt ze mee naar zijn kot of de bibliotheek en krijgt tot 's avonds zes uur de tijd om de oplossingen binnen te leveren. Bovendien zijn de opgaven voor iedereen dezelfde ! Dit is niet alleen zo voor een dag, maar zelfs over verschillende weken gespreid. Voor de "qualifyings" bijvoorbeeld, het toelatingsexamen voor het doctoraat, gaat professor Stephen Boyd, een dertigjare assistant professor van Electrical Engineering, als volgt te werk. Hij maakt een lijst van een honderdtal vragen, gemakkelijke en moeilijke door elkaar. Elke student krijgt een kwartier de tijd om mondeling een antwoord te geven op elke vraag, te beginnen bij de eerste, dan de tweede enz. Hoe meer vragen men correct kan beantwoorden, hoe hoger men scoort. Het merkwaardige aan heel het systeem is niet deze examenvorm, maar wel het feit dat de vragen niet worden doorverteld, en dus aan elke student dezelfde vragenreeks kan worden voorgelegd.

Op woord van eer

Twee mechanismen zorgen ervoor dat studenten elkaar niets vertellen, niet samenwerken, of nog erger, spieken : de "Honor Code" en de relatieve quotering. Vooreerst ondertekent elke student vóór elk examen de zogenaamde Honor Code. Hierin belooft hij of zij plechtig tijdens het examen geen hulp te zullen vragen noch ontvangen. Ook wordt beloofd dat men niet zal meedoen om een en ander in de hand te werken of te stimuleren. Als tegenprestatie garandeert de "faculty" dat de docenten niet zullen surveilleren tijdens het examen, want dit zou alleen maar een blijk van wantrouwen zijn tegenover de plechtige belofte van de studenten ! In de tekst van de Honor Code wordt zelfs gestipuleerd onder welke voorwaarden een docent een lokaal mag binnenkomen waarin studenten een examen aan het oplossen zijn. Dit mag alleen maar gebeuren wanneer de studenten nog bijkomende verduidelijkingen zouden nodig hebben.
Prof. Michel Gevers van Louvain-la-Neuve, die in Stanford studeerde in de jaren '70, vertelde mij dat er nochtans een clausule was die hij systematisch schrapte vooraleer de Honor Code te ondertekenen. Het ging hier om de passage waarbij sociale druk wordt aangewend om potentiële overtredingen van de Honor Code te signaleren aan de academische overheid. Eigenlijk staat er dat medestudenten eerst op de overtreder moeten inpraten, om hem ervan te overtuigen vrijwillig zijn overtreding ongedaan te maken (dus, "berg weg dat boek" of "jullie moeten elk voor zich werken"). Indien dat niet lukt, dan mag de docent gecontacteerd worden en zullen de spiekers onverbiddellijk worden uitgesloten, misschien zelfs met de "consilium abeundi" (het academische "get out of here" !). Men heeft mij echter verzekerd dat dit uiterst zelden gebeurt.

Verleiding

Bijzonder grappig is de passage in de tekst van de erecode die handelt over "Procedures that create temptations to violate the Honor Code". Hierin wordt aan de docenten gesuggereerd hoe zij het overtreden van de Honor Code moeten voorkomen. Examens moeten klaar en duidelijk opgesteld zijn, het ingeleverde werk moet met eerbied behandeld worden. Take home examinations zijn best "open book", en de tijd waarin het examen moet worden opgelost, mag niet minder bedragen dan de tijd tussen het uitdelen van de vragen en het tijdstip waarop de antwoorden moeten binnengeleverd worden.
Wij die zijn grootgebracht met ons pedaalemmerexamensysteem (zie vorige aflevering), vinden deze dingen natuurlijk triviaal. In de Honor Code echter luidt het : "Such procedures place honorable and conscientious students in a difficult position and often at a disadvantage."
In het verleden gebeurde het immers nog al eens dat zowel studenten als docenten een te groot vertrouwen hadden in de dwingende kracht van de Honor Code. Zo waren er "take home examinations" die met gesloten boeken moesten worden afgelegd, die men maar een week later moest binnenleveren, maar waar men alles bij elkaar niet meer dan acht uur aan mocht werken, zonder hulp van buitenaf. Van verleiding gesproken !
De Honor Code is echter niet het enige mechanisme waardoor dit open en flexibel examensysteem kan blijven functioneren. Er wordt namelijk ook relatief gequoteerd. Dat wil zeggen dat alleen b.v. de 80 percent besten als geslaagd beschouwd worden. Het kan dus gebeuren dat je 16/20 hebt op een bepaald vak, maar dat je toch niet geslaagd bent omdat de rest van de klas nog beter presteerde ! Vooral voor het PhD examen, waardoor je kan toegelaten worden tot het doctoraat, wordt dit systeem gehanteerd. Hierin slaagt zelfs maar 50 percent, hoewel een hele week lang dezelfde vragen worden gesteld.

Enkele jaren geleden ontstond op een bepaald ogenblik een conflict tussen het vereiste bibliotheekwerk waarover we het zojuist hadden en dit relatieve quoteringssysteem. Zo gebeurde het wel eens dat sommigen hun medestudenten te vlug af waren. Voor de anderen er erg in hadden, ontleenden zij massaal alle referenties, die voor een bepaald vraagstuk uit het huiswerk relevant waren. Op die manier verhinderden zij dat hun collega's hun huiswerk konden bijschaven met extracurriculaire elementen. Van zodra echter een en ander uitkwam, heeft de academische overheid aan studenten verboden qm meer dan een of twee boeken en tijdschriften tegelijk uit te lenen. Bovendien zijn alle bibliotheken van Stanford (zo'n kleine 40) sindsdien ontdubbeld, d.w.z. heeft elk departement een quasi identieke bibliotheek voor de undergraduates als voor de graduates en researchers.

Hard maar eerlijk

Ik wil het hier eerlijk toegeven : ik ben gewonnen voor dit Amerikaans didactisch systeem, waarvan de flexibiliteit schril afsteekt tegenover de krampachtigheid en improvisatie waarmee sommige van onze onderwijsprogramma's worden georganiseerd en in stand gehouden. Men zegt wel eens dat het systeem van Stanford hard is en teert op concurrentie. Maar is dat dan niet de beste leerschool voor het "echte" leven ? Ik wil deze aflevering dan ook besluiten in zwart-wit : in ons systeem wordt alles krampachtig "bij wet" geregeld, worden extra inspanningen niet beloond, zelfs integendeel, en valt na een vaste benoeming alle druk weg om ook maar in iets goed te zijn, laat staan in didaktiek. Men is bang (terecht meestal) van externe evaluaties en daaraan gekoppelde repercussies. Misschien kan men zich er zelfs over verwonderen dat er desondanks nog goede docenten zijn ! Maar hoeveel zijn er minder goed ? De keuzevrijheid van onze Leuvense studenten wordt gereduceerd tot het kiezen van een richting. De groepen zijn enorm groot, het contact en de interactie met de docent evenredig klein, en de motivatie ligt soms op een dieptepunt. Ons examensysteem leidt tot een fysieke uitputtingsslag, en misschien realiseren onze studenten zich niet voldoende dat een kredietpuntensysteem ook voordelen kunnen hebben. De Amerikanen zijn vooral goed in het inbouwen in hun systeem van dynamische mechanismen die de kwaliteit van onderwijs en onderzoek ten top drijven : volledige keuzevrijheid van de studenten, bevorderen van de creativiteit en eigen inbreng die dan ook beloond wordt, (publieke) evaluaties van docenten die meespelen in het verkrijgen van de "tenure" (de benoeming, waarover we het in een volgende aflevering zullen hebben), relatieve quoteringsmechanismen, enz. Dit alles leidt natuurlijk tot een harder en competitiever, maar vooral opener en misschien wel eerlijker systeem. De studenten varen er zeker wel bij. Tot slot misschien nog dit : het inschrijvingsgeld in Stanford is ook vijftienduizend per academiejaar. Maar dan wel in dollar.

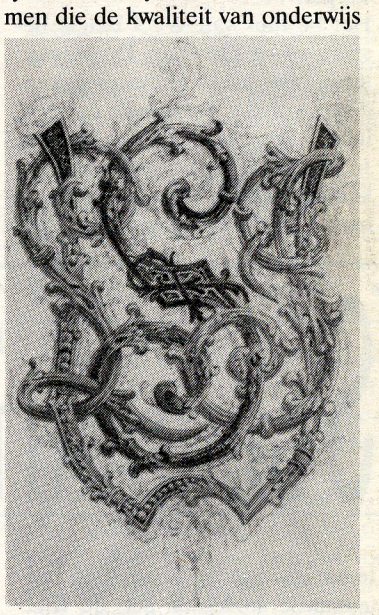

Initiaal van de stichtingsverklaring van Stanford (1885)

(Wordt vervolgd)
B.D.M.